

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Götheborgske

Spionen.

 Lördagen, den 11 Augusti, 1770.

Min Herre!

I sista Numern nämner m. H. Halländske
 Bondens dåliga och skadeliga hushållning,
 medelst ångarnes otidiga afbetande af tjuder-
 kreatur. Skadan därpå är ganska stor, och nä-
 stan ögonstänligare, än at den behöfde nämnas.
 I samma mon, som ångarne på sådant sätt af-
 betas, minskas hans vinter-foder, hwaresten
 han får råtta antalet af kreatur öfwer vinteren;
 och ju mindre antal af kreatur, ju mindre mjöl-
 ke-för för hushållet, och ju mindre gödsel för
 åcker-jorden. Det mjölken ej hinna til föda i
 hushållet får han antingen swälta in, eller ersät-
 ta bristen med något annat, som säkert kostar
 penningar. Liten gödsel gifwer nödvändigt
 en mager åcker-jord, och en mager, och som man
 har all anledning til at tro, illa brukad åcker-
 jord, liten och swag såd. Påföljden af en så
 skadelig hushållning blir således oemotfägeligen
 den; at han, kan hända, halfwa året får köpa
 span-

frönnemål til sit hushåll, ja kan och hånda til utsåde, och då lærer han innet mycket hafwa örrigt af en fet oxes wårde. Skada, at de äro, såsom mulwaden, blinde i sit eget bo.

Kreatur kunde han hafwa at afsträ, ja werkeligen fler, utom en så fördärwad och ruinerande hushållning, och genom slit winna en sådan inwäntning, at de ändock kunde bliwa ganska försvarligen fete. Detta kunde werkeligen ernås, om han genom diken eller wallar indelte i wissa stycken både de fetaste parkar i beteshagar och marken, och åtminstone några stycken af ången, em ej all woro så belågen. I hagarna och betesmarken kunde då betet wåra til på det ena stället, medan kreaturen hade sin söda på et annat, och medan de afbetade et af de tilwurna, wårte det afbeta åter til, då kreaturen kunde hafwa tilräckeligare bete öfwer hela sommaren, än annars någonsin är möjligt. Swad ången åter widkommer, som woro på det sättet afdelt; om han wille nytta den til bete för en eller flere kreatur, som han ännat sälja til flått, eller of för mjölkkor; så kunde han, utan så kånbar salnad i ladan, som nu sker, slå et stycke något bitida, at hånwen desto snarare måtte wåra til, och sedermera släppa sina kreatur lösa därpå, och åter slitta om då hånwen wurit til på et annat stycke. Då kunde kreaturen både hafwa ständigt tult up bete, (ty medan det ena stycket afbettes wårte det andra åter til), och med mera fördel nytta betet löse och ledige, än då de stå i
tjuder

tjuder: at förtiga den besparing af tid, som går
 år til tjuder.bossapens försel. Igenom en sådan
 inrättning och hushållning kunde Hallänningen,
 både til sit hushåls fördel på flera sätt, föda flera
 kreatar, och sälja åfwen så feta, ja fetare och fri-
 Care slagt kreatur, än nu sker.

Detta låter sig wäl lätt säga, men ej så lätt gö-
 ra; ty at se Hallänningen så gripa sig an wid sit
 hemmans-brukning, det woro werkeligen et him-
 mels teken. Sjöfarten har i alla tider waret, år
 och blir et ganska stort hinder för hemmans bruk-
 ningen i Halland. Härtill kommer ock den elä-
 genheten, at krono- och i synnerhet Skatte. Bön-
 derne, af hwilka man berde wänta de ansenliga-
 ste Hemmans-förbättringar, äro merendels
 late, eller ock kan hända lägga sig på andra
 näringsfång, såsom någon sort handel eller
 något handwerk, hwaraf de som idka sådant
 nästan allmänt blifwa så rike, som de hwilke
 göra guld. Undteligen är ock en inbiten och
 snart sagt, beswuren wans at blifwa wid För-
 sädernas sed: et ansenligt hinder uti en god in-
 rättnings wedertagande. En genom dåliga hushållning och andra omständigheter nästan allmänt
 uti råkad medellöshet och wannagt, är ej heller nu
 minsta hindret. Och hwad Gråse bonden wid-
 kommer, så kan ej förekomma så mycket under-
 derligt, om ingen gerna wil eller har tid at bör-
 ja med en sådan förbättring på et Hemman som
 han med osäkerhet bebor, och ser hwaras nyttjande
 han, kan hända, får noa swettas.

Att ehuru nyttig och fördelaktig en sådan inrättning woro; så finner man likwäl swärare hinder ligga des antogande i wägen, än at de snart sagt kunna undanrödjas. Hoglösheten gör hos de fläste det mesta, ty woro de hågade at wäl sköta sina hemman, så kunde både början ske, och ändamålet efterhand winnas, då den flitige kunde rifeligen nära sig af sina händers arbete, i stället för at den late ofta får suga rammarna.

En studerande Ungling wid detta Kongl. Gymnasium, af 15 års ålder, har förwaradt sin af lidna Wårdinnas åminnelse med estersöljande Latiniska versar:

Quæ tua sit virtus, pietas morumque venustas,
 Quis speret prændi carmine posse levi?
 Cælo, quam mundo, fuerat quæ dignior, Ipsam
 Terræ subductam, ducit ad Astra Deus.
 En! abit ad cælos sublimia gaudia captans,
 Postque tot ærumnas præmia larga ferat!
 Semper fulgebit radiantis Sideris instar:
 Non humili gaudent pectora Celsa loco.
 Quæ fletur ridet; plaudit, quæ plangitur, inter
 Mille voluptatum gaudia vivit ovans.
 Mortua quæ vivit, felix in secula vivat!
 Dulcia nectareo proluat ora mero!

Försök til öfversättning af en okänd.

Ho, skulle tro nin Dygd Gud skruktan och ärbära sedes.
 Kunna beskri was uti en vers, enaldig och ringa?
 Du war Himmelen wärd, långt mer än nedriga jorden;
 Därföre Gud Dig tog dit up, från jordene dragen.
 Si! Du trår til Himmelsens högd at njuta Des frögder,
 Njut då ännuiger löw efter alt Dit arbet och möda!
 Som en strålände stjerna Du skal i ewighet skina;
 Höga Själur ej finna sin ro i nedriga tyffen.
 Den, som gråtes, hon ler, som förges, klappar med
 händer,
 Triumpherande bland mäng tusende någon hon
 lefwer.
 Lefwe då Du, som är död, i ewighet sällur och lycklig!
 Stilla Din Himmelska törst, med Himmelsens ro-
 naste Nectar!

Stads Nyheter.

Inkomne äro Skepparne Walter Simpson ifrån
 Carronwater med syckol, Dawid Brown ifrån
 Perth med barlast, P. Wollin ifrån Falmouth
 med dito, Lorenz Kullin ifrån Seuders med brän-
 win och salt, And. Hög ifrån Bourneuf och Nan-
 tes med salt, William Crilley ifrån Newry med
 barlast, Swen Beyer ifrån Trappano med salt.

Utgående äro Skepparne Dawid Robertson till
 Perth, James Strong till Lieth, Robert Leslie
 till Yarmouth, Anders Elase till Newry, James
 Dawie till Elmouth, med järn och bräder.

Kurto tidningar.

I Kronhus församlingen födde 3 barn. Blq. de Soldaten Guldbbrand Lundbergs och Kaanild Larsdotter. Döde tvåanne Hustrur af tårande Rutdom; 1 Soldat af lungfot och 3 barn af flag.

Rundgöresser.

Efter wänsligheten säljes under Lörsmåssa marknad uti Bokbindare - Aldermannen Niclas Lundbergs bod, på torget, til låsta priser, åttillti ja nwa wäl inbundna Fransösta, Ungelska, Tyska, Latinska, Italienska, Holländska och Swenska böcker, hwaröfwer Friswen förteknig med utsatte priser finnes i bemälte bod.

Skepparen Olof Börqsson, som förer Raqten Catharina Margaretha, ärnar i nästa wecka anlåga på Stockholm: de som med honom stulle willa sända några warer, behaqaade sådant hos Maklaren Herr Th. Carlsson tillkänna gifwa.

Brunt Cardus- och Fris-paper, inafäro, anis med flere specerie- och färq-warer, fiskben, krita, Ungelskt kalf- och säl-läder, saffianskin, åfta Turfiskt rödt och hvidt bomullsgårn, bokguld, bokstwerk, cardus-toback, samt flera sorter snus och rappe, finnes för billige priser til körs hos Handelsmannen Herr Lorenz Jenssen, boende i hörnet af Drottning- och Kersqatan; på samma ställe sås och för godt köp järnbestana winliqqare, mindre fat och pipor, hela och halwa ämer, större och mindre tran, elje- och mindre p. s. fat, allahanda god steps-redskap, bestående af trä- och järn- och
 blockar,

blådor, rågerf, segel och ankare, således et behållet Skeps-Pråk om 30 låsters storlek, en Skepsbåt, och seel til en båt om 40 a 50 tunners insaltad sills storlek.

Urtligen inkommen god ost finnes til köps hos Herr N. Stobek för billigt pris.

Hos Herr Johan Schus finnes et partie superfina Hudwikswals hattar, som til försäljning i Commission äro hufvände, til billigaste priser.

Hos Herr Jacob Gabr. Brusewis finnes, för billiga priser til salu, utligen inkommet friskt Pormonter- och Bitter- äfwen något liuet Zeltzer- och Spa Watten.

En Handelsberjent åstundar condition uti bod, hwarom underrättelse erhålles på beursen fl. 12.

För tre weckor sedan är utur et hus, icke långt ifrån lilla bomen bortskulit en ruderqwast gjord af twinnat silke något stor, Skulle någon nu antingen med rätta eller orätta wara innehafware af honom, så erbjuder ägaren sig at inlösa den med 3 Dal. Smt utan at widare fråga eller hwem som taget honom, om han lefweras där detta tryckes.

Et sill- salt- och trankeferie, 7 sjerdedelar från Gøtheborg belåget wid Wiken; urbjudes til salu. I fall någon haqad köpare skulle finnas, kan det samma straxt tilträdas; i annor händelse uplåt: s det emot arrende: här om sås närmare underrättelse hos Guld- och Silfwer- arb taren Neuf.

Följande til Färgerie hörande ten- och kopparkestlar, något nertjade, men eljest i brukbart gode stånd, äro til köps, nämligen: En koppar fyr om

20 tunnors rymd skal wäga, 21 lisp. och 12 mark.; en stor koppar-fettel om 14 tunnor, 20 lisp.; en dito af 9 tunnor, 8 lisp. och 18 mark.; en dito af 6 tunnor, 8 lisp. och 4 mark.; en dito af 1 tunna, 2 lisp. 12 mark.; tillsammans 61 lispund 6 marker koppar. En ten-fettel af 1 och en half tunnans rymd är äfwen til at aflätas. Fem tröje- och strumpe-wäffstolar, med åttilliga til desse wäffstolar hörande verktyg. Den som har nödigt något af desse ofwannämde persedler, kan sig där-om annåla eller correspondera med Egaren, Landt-Råntemästaren Herr Olof Schånberg i Halmstad.

I morgon blifwer sista Bruns-predikan utom Carlspört för innewarande år, som til esterrät-telse länder.

Emedan åttillige hus-meubler och hela bok-samlingen efter afiidne Tug- och Archlie-Skrif-waren Elieser Bass ännu äro oförsälde; I kom-mer med Auctionen at fortsaras nästkommande Tisdag, som är den 14 Augusti, kl. 9 före mid-dagen uti Öfwer-Skepparen Swanbergs hus på gamla Wärsiwet.

Försök til en Köpmans Geographie, samt Be-tymmerslösa Stunders I menlösa och owälduga Tankar säljas hos Bokhandlaren och Bokbinda-ren Herr Joh. Winberg.

Följande Exemplar nedände från Stockholm, såljas på Statberaska Boktryckeriet nämligen: Handlingar om hemligheter och tyffhets eder, sednare Delen, som handlar om deras verkningar i Sverige; Protocol-ler, hållne i Kongl. Majts Rådskamare, angående Full-magtens återtagande wid Öfwanöf Pastorat, samt Tre-dje och Fjerde Delarne af Betymmerslösa Stunders menlösa och owälduga Tankar, Femte Delen däraf wäntas dogeligen.